

บทที่ 4
เซลล์กัลวานิก
(Galvanic Cells)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ศึกษามีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบของเซลล์กัลวานิกบางชนิด
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงเคลื่อนไฟฟ้าของเซลล์และความส่องไวของโลหะจากผลการทดลอง

สารเคมี

1. สารละลายคอปเปอร์ไนเตรต 0.5 M ($0.5 \text{ M Cu(NO}_3)_2$)
2. สารละลายซิงค์ไนเตรต 0.5 M ($0.5 \text{ M Zn(NO}_3)_2$)
3. สารละลายแอมโมเนียมไนเตรต 1 M ($1 \text{ M NH}_4\text{NO}_3$)
4. สารละลายเลดไนเตรต 0.5 M ($0.5 \text{ M Pb(NO}_3)_2$)
5. แผ่นทองแดงขนาด 1x10 ซม. 2 แผ่น
6. แผ่นสังกะสีขนาด 1x10 ซม. 1 แผ่น
7. แผ่นตะกั่วขนาด 1x10 ซม. 1 แผ่น
8. สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 1 M (1 M CuSO_4)
9. สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 0.1 M (0.1 M CuSO_4)
10. สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 0.01 M (0.01 M CuSO_4)
11. สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 0.001 M (0.001 M CuSO_4)
12. สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 0.0001 M (0.0001 M CuSO_4)
13. ผงวุ้น

อุปกรณ์

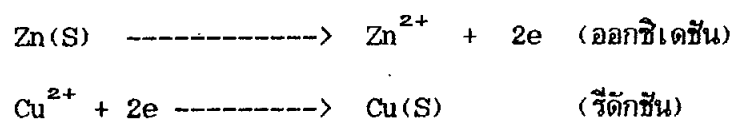
1. บีกเกอร์
2. กระจกทรง
3. โวลต์มิเตอร์
4. หลอดแก้วรูปตัวยู
5. กระจกทราย
6. แท่งแก้วคน

ทฤษฎี

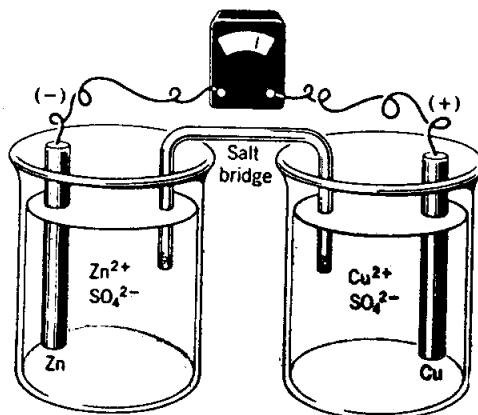
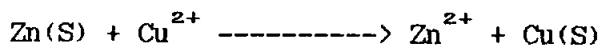
ปฏิกิริยาไฟฟ้าเคมีเป็นปฏิกิริยารีดอกซ์ ซึ่งมีการถ่ายเทอิเล็กตรอนระหว่างตัวออกซิไดส์และตัวรีดิวส์ โดยปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นนี้จะเกี่ยวข้องกับพลังงานไฟฟ้าที่ให้หรือใส่เข้าไปในปฏิกิริยา ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นในเซลล์ไฟฟ้าเคมีแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นแล้วทำให้มีกระแสไฟฟ้าเกิดขึ้น เซลล์ไฟฟ้านิชนิดนี้เรียกว่าเซลล์กัลวานิก (galvanic cells) หรือเซลล์โวลตาอิก (voltaic cells) ตัวอย่างเช่น แบตเตอรี่สะสมชนิด Pb-PbO₂ ที่ประจุไฟฟ้าแล้ว ถ่านไฟฉาย
2. ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการผ่านกระแสไฟฟ้าเข้าไปในระบบ เซลล์ไฟฟ้านิชนิดนี้เรียกว่าเซลล์อิเล็กโทรไลต์ (electrolytic cells) ตัวอย่างเช่น การชุบโลหะ การผลิตคลอรีน

เซลล์กัลวานิก (galvanic cells) โดยทั่วไปประกอบด้วยขั้วไฟฟ้า (electrode) 2 ขั้วจุ่มในสารละลายอิเล็กโทรไลต์ (electrolyte) ซึ่งอาจเป็นชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดก็ได้ และต่อให้ครบวงจร เมื่อเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ ก็จะมีการไหลของอิเล็กตรอนหรือกระแสไฟฟ้าขึ้นได้เองในสารละลาย พิจารณาจากปฏิกิริยาการจุ่มแผ่นสังกะสีในสารละลายคอปเปอร์ (II) ซัลเฟตพบว่าทองแดงจะไปเกาะที่ผิวสังกะสี และสีน้ำเงินของสารละลายคอปเปอร์ (II) ซัลเฟตจะจางลง เนื่องจากปฏิกิริยารีดอกซ์ที่เกิดขึ้นในสารละลาย ประกอบด้วยปฏิกิริยาออกซิเดชันและรีดักชัน ดังสมการ

จากปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นนี้จะทราบว่ามีการแสไฟฟ้าเกิดขึ้นหรือไม่ โดยการแยกปฏิกิริยานี้เป็นสองส่วนด้วยตัวขวางกั้น (barrier) ซึ่งยอมให้เฉพาะไอออนผ่านได้ หรือใช้สะพานเกลือ (salt bridge) แล้ววัดกระแสที่เกิดจากอิเล็กตรอนที่มีการถ่ายเทกันในปฏิกิริยา ดังตัวอย่างในรูปที่ 1 ซึ่งแสดงเซลล์กัลวานิกหรือเซลล์แดเนี่ยลมีขั้วไฟฟ้าที่เป็นสังกะสีจุ่มลงในสารละลายซิงค์ซัลเฟต และอีกภาชนะหนึ่งจะมีขั้วไฟฟ้าที่เป็นทองแดงจุ่มคอปเปอร์ (II) ซัลเฟตมีสะพานเกลือและต่อวงจรด้วยเส้นลวดนำซึ่งมีโวลต์มิเตอร์สำหรับวัดกระแสไฟฟ้า ขั้วไฟฟ้าที่เกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันเรียก แอโนดในที่นี้คือขั้วสังกะสีอาจจะเรียกว่าเป็นขั้วลบก็ได้ เนื่องจากเป็นขั้วที่ทำให้เกิดความเป็นลบเด่น ส่วนขั้วทองแดงเรียก แคโทดหรือขั้วลบซึ่งเกิดปฏิกิริยารีดักชัน สำหรับสะพานเกลือเป็นหลอดรูปตัวยูบรรจุอิเล็กโทรไลต์แก่ที่นิยมคือ KNO_3 , KCl เพื่อทำให้เกิดภาวะดุลของประจุในสารละลายโดยแคตไอออนจากสะพานเกลือจะเข้าดุลกับ SO_4^{2-} ที่มากเกินไปทางแคโทด และแอนไอออนก็จะเข้าดุลกับ Zn^{2+} ที่มากเกินไปที่แอโนด ปฏิกิริยารวมที่เกิดในเซลล์กัลวานิกนี้คือ

รูปที่ 1 เซลล์กัลวานิกหรือเซลล์แดเนี่ยล

ศักย์ไฟฟ้าของครึ่งเซลล์ใด ๆ ไม่สามารถวัดได้โดยตรง จะหาได้โดยต่อกับครึ่งเซลล์ที่เป็นขั้วไฟฟ้าอ้างอิง ๆ ชนิดแรกที่ยอมรับใช้คือ SHE (standard hydrogen electrode) ซึ่งมีค่าศักย์ไฟฟ้าเป็นศูนย์ ค่าศักย์ไฟฟ้ามาตรฐาน (E°) ของครึ่งเซลล์ใด ๆ ที่เข้มข้น 1 โมลาร์ที่ 25°C ซึ่งวัดเปรียบเทียบกับ SHE แสดงในตาราง

ตารางตัวอย่างค่าศักย์ไฟฟ้ารีดักชันมาตรฐาน (E°) ของครึ่งเซลล์ที่ 25°C

ครึ่งเซลล์รีดักชัน	ศักย์ไฟฟ้ามาตรฐาน (โวลต์)
$\text{F}_2(\text{g}) + 2\text{e} \longrightarrow 2\text{F}^-$	2.87
$\text{Br}_2(\text{aq}) + 2\text{e} \longrightarrow 2\text{Br}^-$	1.087
$\text{Ag}^+ + \text{e} \longrightarrow \text{Ag}(\text{S})$	0.799
$\text{Cu}^{2+} + 2\text{e} \longrightarrow \text{Cu}(\text{S})$	0.337
$2\text{H}^+(\text{aq}) + 2\text{e} \longrightarrow \text{H}_2(\text{g})$	0.000
$\text{Pb}^{2+} + 2\text{e} \longrightarrow \text{Pb}(\text{S})$	-0.126
$\text{Zn}^{2+} + 2\text{e} \longrightarrow \text{Zn}(\text{S})$	-0.763
$\text{Na}^+ + \text{e} \longrightarrow \text{Na}(\text{S})$	-2.71

ในการพิจารณาทิศทางของปฏิกิริยาที่เกิดคำนวณได้จากตาราง ซึ่งค่า E° ที่วัดเป็นศักย์ไฟฟ้ารีดักชันมาตรฐาน ครึ่งเซลล์ที่มีค่า E° ต่ำกว่าจะเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชัน และครึ่งเซลล์ที่มีค่า E° สูงกว่าก็จะเกิดปฏิกิริยารีดักชัน ปฏิกิริยารีดอกซ์ที่เกิดได้เองค่าพลังงานอิสระ (G , Gibb free energy) จะมีค่าเป็นลบ

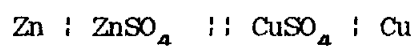
ซึ่งสัมพันธ์กับแรงเคลื่อนไฟฟ้าของเซลล์ คือ

$$\Delta G_{\text{เซลล์}} = -nFE_{\text{เซลล์}}$$

การเขียนแผนผังครึ่งเซลล์ที่นำมาต่อเข้าด้วยกันตามมาตรฐาน IUPAC คือ เขียนครึ่งเซลล์ที่เกิดออกซิเดชันทางซ้ายและครึ่งเซลล์ที่เกิดรีดักชันทางขวา

ตัวอย่าง : ครึ่งเซลล์ออกซิเดชัน || ครึ่งเซลล์รีดักชัน ; ขั้วบวก

ตัวอย่างเช่น เซลล์กัลวานิกในรูปที่ 1 สามารถเขียนแผนผังเซลล์ได้เป็น

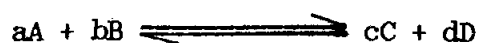

ค่า E° เซลล์สามารถคำนวณได้จาก E° ของครึ่งเซลล์ที่ประกอบกันเป็นเซลล์จากราวโดย

$$\begin{aligned} E^\circ_{\text{เซลล์}} &= E^\circ(\text{แคโทด}) - E^\circ(\text{แอโนด}) \\ &= E^\circ(\text{เซลล์ที่เกิดรีดักชัน}) - E^\circ(\text{เซลล์ที่เกิดออกซิเดชัน}) \end{aligned}$$

ถ้าค่า E° เซลล์เป็นบวกแสดงว่าทิศทางปฏิกิริยาที่เกิดจะเป็นไปตามที่เขียนแผนผังเซลล์ แต่ถ้าเป็นลบก็แสดงว่าทิศทางจะกลับกันที่เขียนไว้

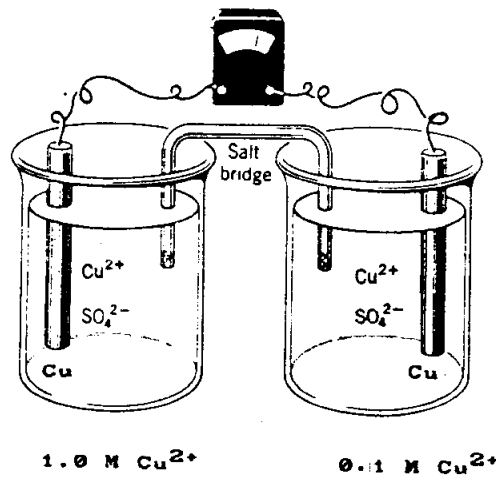
ตามทฤษฎีนี้ เพื่อความสะดวกในการเปรียบเทียบเซลล์ที่ต่างระบบกัน นิยมระบุเป็นสภาวะมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดให้ความเข้มข้นของไอออนในเซลล์มีค่าเท่ากับ 1 โมลาร์ ถ้าเป็นแก๊สที่มาเกี่ยวกับปฏิกิริยารีดอกซ์จะต้องมีความดัน 1 บรรยากาศที่อุณหภูมิที่ 25°C แต่ในทางปฏิบัติแล้ว เซลล์กัลวานิกจะไม่เป็นไปตามสภาวะมาตรฐานอย่างเดียว การคำนวณหาค่า E เซลล์ที่สภาวะใด ๆ จะทำได้โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ E° เซลล์ และความเข้มข้นจากปฏิกิริยาทั่วไป

จากสมการ
$$\Delta G = \Delta G^\circ + 2.303 RT \log \frac{[C]^c [D]^d}{[A]^a [B]^b} \quad (1)$$

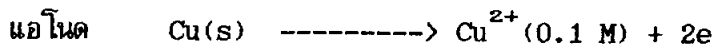
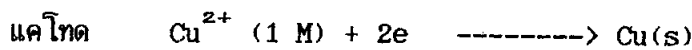

ของเซลล์ดังรูปที่ 2 ซึ่งเรียกว่าเซลล์ความเข้มข้น ขั้วไฟฟ้าทองแดงจุ่มลงในสารละลายทองแดง (II) ซัลเฟตซึ่งมีความเข้มข้น 0.1 และ 1 โมลาร์ และต่อวงจรเข้าด้วยกันด้วยลวดนำไฟฟ้า พร้อมกับมีสะพานเกลือด้วย

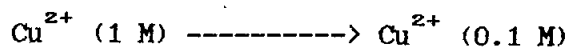

รูปที่ 2 เซลล์ความเข้มข้น

พิจารณาปฏิกิริยาที่เกิดในเซลล์ความเข้มข้นดังรูปที่ 2 Cu^{2+} ในครึ่งเซลล์ที่เข้มข้น 1 โมลาร์ จะถูกรีดิวซ์เป็น Cu(s) และ Cu^{2+} ที่เข้มข้น 0.1 โมลาร์จะถูกออกซิไดส์เป็น Cu^{2+} ดังสมการ

เมื่อรวมปฏิกิริยาทั้งสอง

ปฏิกิริยาที่เกิดจากกล่าวอีกนัยหนึ่ง ได้ว่ามีการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนจากครึ่งเซลล์ที่มีความเข้มข้นต่ำกว่า ไปยังครึ่งเซลล์ที่มีความเข้มข้นสูงกว่า ซึ่งจะสังเกตได้จากการวัดแรงเคลื่อนไฟฟ้าที่เกิดหรือคำนวณจาก

$$E \text{ เซลล์} = E \text{ แคโทด} - E \text{ แอโนด}$$

$$E = E \text{ ที่เข้มข้น} - E \text{ ที่เจือจาง}$$

เมื่อคำนวณศักย์ไฟฟ้าของครึ่งเซลล์จากสมการเนินสต์จะได้ว่า

$$E_{\text{เข้มข้น}} = E^{\circ}_{\text{ทองแดง}} - \frac{0.0592}{2} \log \frac{1}{[\text{Cu}^{2+}]_{\text{เข้มข้น}}}$$

$$E_{\text{เจือจาง}} = E^{\circ}_{\text{ทองแดง}} - \frac{0.0592}{2} \log \frac{1}{[\text{Cu}^{2+}]_{\text{เจือจาง}}}$$

$$\therefore E_{\text{เซลล์ความเข้มข้น}} = -\frac{0.0592}{2} \log \frac{1}{[\text{Cu}^{2+}]_{\text{เข้มข้น}}} +$$

$$\frac{0.0592}{2} \log \frac{1}{[\text{Cu}^{2+}]_{\text{เจือจาง}}}$$

$$= -\frac{0.0592}{2} \log \frac{[\text{Cu}^{2+}]_{\text{เจือจาง}}}{[\text{Cu}^{2+}]_{\text{เข้มข้น}}} \quad \text{ที่ } 25^{\circ}\text{C}$$

วิธีการทดลอง

ตอนที่ 1 การวัดแรงเคลื่อนไฟฟ้าของเซลล์และความว่องไวของโลหะ

1. บรรจุสารละลาย $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ เข้มข้น 0.5 M 50 มิลลิลิตร ในบีกเกอร์ขนาด 150 มิลลิลิตรที่แห้งและสะอาด
2. บรรจุสารละลาย $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$ เข้มข้น 0.5 M 50 มิลลิลิตรใน บีกเกอร์ขนาด 150 มิลลิลิตรที่แห้งและสะอาด
3. วางสะพานเกลือซึ่งบรรจุสารละลาย NH_4NO_3 เข้มข้น 1.0 M ในวุ้น (หรือใช้กระดาษกรองชุบสารละลาย NH_4NO_3) วางระหว่างสารละลาย จากข้อ 1 และ 2 (Zn^{2+} และ Cu^{2+})
4. ขัดแผ่นทองแดงและสังกะสีด้วยกระดาษทรายจากนั้นจุ่มปลายของ โลหะทั้งสองในสารละลายซึ่งเป็นชนิดเดียวกัน โดยจุ่มแผ่นทองแดงในบีกเกอร์ที่บรรจุ $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ และจุ่มสังกะสีในบีกเกอร์ที่บรรจุ $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$
5. ต่อแผ่นทองแดงเข้ากับขั้วบวกของโวลต์มิเตอร์ และต่อแผ่นสังกะสีเข้ากับขั้วลบของโวลต์มิเตอร์ อ่านค่าแรงเคลื่อนไฟฟ้าของเซลล์ยกขั้วไฟฟ้าขึ้นและทำการจุ่มในสารละลายใหม่ และอ่านค่าแรงเคลื่อนไฟฟ้าของเซลล์อีกครั้ง
6. ทดลองเหมือนข้อ 1-5 แต่เปลี่ยนจากครึ่งเซลล์ $\text{Zn}:\text{Zn}^{2+}$ เป็นครึ่งเซลล์ $\text{Pb}:\text{Pb}^{2+}$ ทดสอบว่าขั้วใดควรเป็นบวกหรือลบ โดยต่อเข้ากับโวลต์มิเตอร์ แล้วเขียนบันทึกเดียวกับข้อ 5 (เขียนจะเบนไปทางค่าบวก)
7. ทดลองเหมือนข้อ 1-5 แต่เปลี่ยนจากครึ่งเซลล์ $\text{Cu}:\text{Cu}^{2+}$ เป็นครึ่งเซลล์ $\text{Pb}:\text{Pb}^{2+}$ ทดสอบว่าขั้วใดควรเป็นบวกหรือลบโดยต่อเข้ากับโวลต์มิเตอร์ แล้วเขียนบันทึกเดียวกับข้อ 5 (เขียนจะเบนไปทางค่าบวก)

ตอนที่ 2 เซลล์ความเข้มข้น

1. บรรจุสารละลาย CuSO_4 เข้มข้น 1 M 50 มิลลิตรใน
บีกเกอร์ขนาด 150 มิลลิตรที่แห้งและสะอาด
2. บรรจุสารละลาย CuSO_4 เข้มข้น 1 M 50 มิลลิตรใน
บีกเกอร์ขนาด 150 มิลลิตรที่แห้งและสะอาด
3. วางสะพานเกลือซึ่งบรรจุด้วยสารละลาย NH_4NO_3 เข้มข้น
1.0 M ในจุ่ม (หรือใช้กระดาษกรองชุบสารละลาย NH_4NO_3) วางระหว่างสาร
ละลายข้อ 1 และ 2
4. หักแผ่นทองแดงทั้งสองแผ่นด้วยกระดาษทราย แล้วจุ่มลงใน
สารละลายทั้งสองบีกเกอร์ เซลล์ที่ได้นี้ เรียกว่าเซลล์ความเข้มข้น ต่อแผ่นทองแดง
ทั้งสองกับขั้วของโวลต์มิเตอร์ อ่านค่าแรงเคลื่อนไฟฟ้า
5. ทดลองเหมือน 1 - 4 แต่เปลี่ยนความเข้มข้นของ CuSO_4
ในบีกเกอร์ตามตารางข้างล่างนี้

ความเข้มข้นของ CuSO_4 (M)	
ครึ่งเซลล์ที่ 1	ครึ่งเซลล์ที่ 2
1	1
1	0.1
1	0.01
1	0.001
1	0.0001

หมายเหตุ ในการวัดแรงเคลื่อนไฟฟ้าของเซลล์ความเข้มข้นแต่ละคู่ นั้น การต่อ
ขั้วทองแดงกับโวลต์มิเตอร์ ให้ทดสอบว่าขั้วใดเป็นบวกหรือลบ โดยต่อแล้วเข็มจะ
เบนไปทางค่าบวกเสมอ และทองแดงที่จะใช้จุ่มในเซลล์ความเข้มข้นใหม่จะต้อง
ทำความสะอาดด้วยน้ำกลั่นทุกครั้ง

รายงานผลการทดลอง

ปฏิบัติการเคมีเรื่อง..... วันที่ทำการทดลอง.....

ชื่อผู้ทำการทดลอง..... รหัส..... เลขที่.....

ชื่อผู้ร่วมทำการทดลอง..... รหัส..... เลขที่.....

ชื่อผู้ร่วมทำการทดลอง..... รหัส..... เลขที่.....

กลุ่มปฏิบัติการ..... section..... ตู้เลขที่..... ห้องที่ทดลอง.....

อาจารย์ผู้ควบคุม 1.....

2.....

3.....

ผลการทดลอง

ตอนที่ 1 การวัดแรงเคลื่อนไฟฟ้าของเซลล์และความว่องไวของโลหะ

1. แรงเคลื่อนไฟฟ้า

คู่ที่	โลหะ แอโนด	โลหะ แคโทด	แรงเคลื่อนไฟฟ้า (mv)			
			ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	เฉลี่ย	จากทฤษฎี
1						
2						
3						

2. ปฏิกิริยาของเซลล์ จากผลการทดลอง

เซลล์ไฟฟ้าคู่ที่	ปฏิกิริยาที่แอโนด	ปฏิกิริยาที่แคโทด
1		
2		
3		

ปฏิกิริยาทั้งหมดที่เกิดใน

เซลล์ไฟฟ้าคู่ที่ 1

.....

.....

เซลล์ไฟฟ้าคู่ที่ 2

.....

.....

เซลล์ไฟฟ้าคู่ที่ 3

.....

.....

2. แผนผังของเซลล์คือ

.....
.....
.....
.....
.....

3. จากผลการทดลองตอนที่ 2 นี้จะสามารถคำนวณหาจำนวนโมลของอิเล็กตรอนที่เกี่ยวข้องในเซลล์ความเข้มข้นได้หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำถาม

1. คู่ของครึ่งเซลล์ไฟฟ้า Cu^{2+}/Cu มีศักย์ครึ่งเซลล์เท่ากับ 0.28 โวลต์
จงคำนวณหาค่าความเข้มข้นของ Cu(II) ในสารละลายในหน่วยโมลาร์
กำหนดให้ $\text{Cu}^{2+} + 2\text{e} \longrightarrow \text{Cu} \quad E^\circ = 0.34$ โวลต์

.....
 .....*.....*...
 .....*.....
 .....*.....*.....
 .....
 .....*.....*.....
 .....

2. จากผลการทดลองวัดแรงเคลื่อนไฟฟ้าของเซลล์ ซึ่งประกอบด้วยขั้วไฟฟ้า
ทองแดงจุ่มใน 1 M CuSO_4 และขั้วไฟฟ้าเงินจุ่มใน 1 M AgNO_3 พบว่า E°
เซลล์เท่ากับ 0.47 โวลต์ และขั้วไฟฟ้าทองแดงเป็นขั้วลบ จงตอบ
คำถามต่อไปนี้

(1) ขั้วไฟฟ้าใดที่เกิดปฏิกิริยาออกซิเดชัน

.....

(2) เขียนสมการที่เกิดปฏิกิริยาออกซิเดชัน

.....*.....

.....

(3) เขียนสมการที่เกิดปฏิกิริยารีดอกซ์

.....
.....
.....
.....

(4) จงเขียนแผนผังของเซลล์ไฟฟ้านี้

.....
.....
.....
.....

(5) ถ้าค่า $E^\circ_{Ag^+, Ag} = 0.000$ โวลต์ ในปฏิกิริยาที่เกิด จงหาค่าความต่างศักย์ของปฏิกิริยาออกซิเดชัน ($E^\circ_{Cu, Cu^{2+}}$)

.....
.....
.....
.....

(6) จงเขียนสมการไฮออนิกสุทธิที่เกิด

.....
.....
.....
.....

